

Warszawa, dnia 19 lipca 1952 r.

D03 d 21/00

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 34759

Kl. 86 c, 1/30

Zdzisław Gedliczka

(Kraków, Polska)

D03 d 21/00

Sposób przetykania na krośnie tkackim czteronicielnicowym i czteropodnóżkowym

Udzielono z mocą od dnia 9 września 1948 r.

Splot tkacki będący przedmiotem wynalazku jest odmianą przetykania na krośnie tkackim czteronicielnicowym i czteropodnóżkowym.

Zasada przetykania polega na tym, że przy wyrobie tkaniny podstawowej tkanej zwykle splotem płótna, w celu otrzymania na niej efektów, przerzuca się do specjalnego przesmyku najczęściej w innym kolorze wątek niskiego numeru lub dublowany. Ten wątek przetykający nie bierze udziału w budowie tkaniny podstawowej, to znaczy, że po usunięciu go nie narusza całości tkaniny podstawowej. Wątek ten tworzy na prawej stronie tkaniny od czasu do czasu dłuższe przeloty, aby potem podsunąć się pod następną grupę nitów osnowy i utworzyć podobne przeloty na lewej stronie tkaniny.

Dotychczas na krośnie tkackim czteronicielnicowym i czteropodnóżkowym można było przetykać materiały kilku sposobami, ale wszystkie te sposoby dadzą się sprowadzić do dwóch zasadni-

czych typów przedstawionych na fig. 1 i 2. W części górnej tych figur (litera a i a_1) odstępy między dwoma liniami poziomymi oznaczają nicielnice, przez które przewleczona jest osnowa. Liczby od 1 do 4 umieszczone z prawej strony oznaczają kolejność nicielnic. Część dolna rysunku fig. 1 litera b oraz fig. 2 litera b_1 przedstawia rysunek techniczny splotu. Z prawej strony rysunku technicznego splotu są oznaczenia podnózek (odstępy między dwoma liniami pionowymi), a numeracja poniżej umieszczona podaje ich kolejność jak wskazuje litera d na fig. 1 i litera d_1 na fig. 2. Czarne kratki w części c fig. 1 i c_1 fig. 2 będące na przecięciu odstępów pionowych linii, symbolizujących podnóżki i poziomych linii oznaczających nicielnice nazywamy podwiązem, gdyż one wskazują, która nicielnica uwiązana jest do którego podnóżka. Ten sposób przedstawiania rysunku technicznego i urządzenie krosna przyjęty ogólnie w tkactwie, stosowany jest we wszystkich figurach niniejszego tekstu.

Rysunek techniczny na fig. 1 przedstawia jeden z tych splotów i pokazuje jak przez powtarzanie poszczególnych przelotów wątku przetykającego można uzyskać efekty płaszczyznowe oraz posuwanie się tych efektów w kierunku skośnym w czterech stopniach. Ograniczeniem tego splotu jest niemożność uszeregowania obok siebie kilku przelotów wątkowych, a tym samym uzyskania efektów większych płaszczyzn. Fig. 2 przedstawia drugą odmianę gdzie uszeregowanie większej ilości przelotów obok siebie jest możliwe, ale kosztem ograniczenia możliwości zmian tych efektów, tj. że nie można już uzyskać czterech stopni jak to miało miejsce w przykładzie poprzednim, ale tylko dwa stopnie, to znaczy, że można tworzyć tylko desenie szachownicowe.

W obu przypadkach dla łatwiejszego zrozumienia układania się wątku przyjmujemy, że kratki czarne i kratki oznaczone na rysunku technicznym krzyżykami będą przedstawiać występowanie wątku nad osnową. Te same oznaczenia zastosowano w rysunkach ilustrujących nowy splot na fig. 4 i 5.

Sposób przetykania będący przedmiotem niniejszego zgłoszenia umożliwia szeregowanie większej ilości przelotów wątkowych obok siebie, a tym samym uzyskanie efektów większych płaszczyzn przez kilkakrotne deptanie tej samej pary podnózek, a równocześnie umożliwia uzyskanie czterech stopni tych efektów płaszczyznowych posuwających się w kierunku skośnym; łączy więc cechy obu wyżej wymienionych sposobów jak przedstawia fig. 3 — co na krośnie tkackim czteronicielnicowym i czteropodnózkowym, przy dotychczas stosowanych sposobach nawlekania osnowy do nicielnicy było niemożliwe.

Na fig. 4 litera *a* przedstawia ten nowy sposób przetykania, polegający na specjalnej kolejności nawlekania nitki osnowy do czterech nicielnicy przy równoczesnym zastosowaniu ogólnie znanego podwiąz i kolejności deptania podnózek oboma nogami litera *c*, *c*₂, *c*₃ oraz *d*, *d*₂, *d*₃ na fig. 1, 4 i 5.

Tę specjalną kolejność wymieniono szczegółowo w zastrzeżeniach patentowych, gdyż jest przedmiotem niniejszego zgłoszenia. Na fig. 4 i 5 litery *b*₂ i *b*₃ przedstawiają raporty dwu różnych odmian tego splotu, litery *c*₂ i *c*₃ przedstawiają w każdym rysunku podwiaz, a litery *d*₂ i *d*₃ kolejność deptania podnózek dwoma nogami równocześnie.

Na fig. 4 litera *b*₂ przedstawia splot, w którym wątek przetykający tworzy trzy przeloty — jeden dłuższy nad czterema nitkami i dwa krótsze nad trzema nitkami osnowy.

Na fig. 5 — litera *b*₃ jest odmianą splotu poprzedniego i przedstawia możliwość uszeregowania większej ilości przelotów wątkowych, a tym samym otrzymywanie efektów jeszcze większych

płaszczyzn. Odmiana ta powstaje z przewleczenia poprzedniego, przedstawionego na fig. 4 litera *a*₂ — w ten sposób, że kolejność przewlekania niżej wymienionych grup nitki osnowy powtórzona została dwukrotnie, a więc nitkę ósmą przewleczono tak jak nitkę czwartą, nitkę dziewiątą — tak jak nitkę piątą, nitkę dziesiątą — tak jak nitkę szóstą, nitkę jedenastą — tak jak nitkę siódmą; nitkę dziewiętnastą — tak jak nitkę piętnastą, nitkę dwudziestą — tak jak nitkę szesnastą, nitkę dwudziestą pierwszą — tak jak nitkę siedemnastą, nitkę dwudziestą drugą — tak jak nitkę osiemnastą; nitkę trzydziestą — tak jak nitkę dwudziestą szóstą, nitkę trzydziestą pierwszą tak jak nitkę dwudziestą siódmą, nitkę trzydziestą drugą — tak jak nitkę dwudziestą ósmą, nitkę trzydziestą trzecią — tak jak nitkę dwudziestą dziewiątą; nitkę czterdziestą pierwszą — tak jak nitkę trzydziestą siódmą, nitkę czterdziestą drugą — tak jak nitkę trzydziestą ósmą, nitkę czterdziestą trzecią — tak jak nitkę trzydziestą dziewiątą, nitkę czterdziestą czwartą przewleczono tak jak nitkę czterdziestą.

Cechą charakterystyczną choć nieistotną tego splotu jest zachowywanie się wątku przetykającego w przejściu z przelotu nad trzema nitkami w przelot nad czterema nitkami osnowy i na odwrót, gdyż wtedy wątek przetykający układa się w skosach raz prawych to znów lewych dając efekt zygzaków.

Zastrzeżenia patentowe

1. Sposób przetykania na krośnie tkackim czteronicielnicowym i czteropodnózkowym na tkaninie podstawowej o splocie płótna, znamienym tym, że nitki osnowy tkaniny podstawowej są w następującej kolejności nawleczone do czterech nicielnicy, a mianowicie pierwszą nitkę osnowy przewleka się przez oczko pierwszej nicielnicy, drugą nitkę osnowy — przez oczko czwartej nicielnicy, trzecią nitkę osnowy — przez oczko pierwszej nicielnicy, czwartą nitkę osnowy — przez oczko czwartej nicielnicy, piątą nitkę osnowy — przez oczko trzeciej nicielnicy, szóstą nitkę osnowy — przez oczko czwartej nicielnicy, siódmą nitkę osnowy — przez oczko pierwszej nicielnicy, ósmą nitkę osnowy — przez oczko czwartej nicielnicy, dziewiątą nitkę osnowy — przez oczko trzeciej nicielnicy, dziesiątą nitkę osnowy — przez oczko czwartej nicielnicy, jedenastą nitkę osnowy — przez oczko trzeciej nicielnicy, dwunastą nitkę osnowy — przez oczko drugiej nicielnicy, trzynastą nitkę osnowy — przez oczko trzeciej nicielnicy, czternastą nitkę osnowy — przez oczko czwartej nicielnicy; piętnastą nit-

- kę osnowy — przez oczko trzeciej nicielnicy, szesnastą nitkę osnowy — przez oczko drugiej nicielnicy, siedemnastą nitkę osnowy — przez oczko trzeciej nicielnicy, osiemnastą nitkę osnowy — przez oczko drugiej nicielnicy, dziewiętnastą nitkę osnowy — przez oczko pierwszej nicielnicy, dwudziestą nitkę osnowy — przez oczko drugiej nicielnicy, dwudziestą pierwszą nitkę osnowy — przez oczko trzeciej nicielnicy, dwudziestą drugą nitkę osnowy — przez oczko drugiej nicielnicy, dwudziestą trzecią nitkę osnowy — przez oczko pierwszej nicielnicy, dwudziestą czwartą nitkę osnowy — przez oczko drugiej nicielnicy, dwudziestą piątą nitkę osnowy — przez oczko pierwszej nicielnicy, dwudziestą szóstą nitkę osnowy — przez oczko czwartej nicielnicy, dwudziestą siódmą nitkę osnowy przez oczko pierwszej nicielnicy dwudziestą ósmą nitkę osnowy przewleczono przez oczko drugiej nicielnicy.
2. Sposób przetykania według zastrz. 1, znamien-ny tym, że ma najmniej trzy przeloty wątkowe uszeregowane obok siebie: jeden przelot nad czterema nitkami i dwa przeloty nad trzema nitkami osnowy.
3. Sposób przetykania według zastrz. 1 i 2, znamien-ny tym, że te uszeregowane obok siebie przeloty wątkowe mogą posuwać się w kierunku skośnym w czterech stopniach.
4. Sposób przetykania według zastrz. 1 — 3, znamien-ny tym, że uszeregowane obok siebie przeloty wątkowe można powiększyć o dowolną parzystą ilość przelotów wątkowych nad trzema nitkami osnowy, to znaczy, że można uzyskać zamiast trzech przelotów pięć, siedem, dziewięć itd. przelotów, przy czym przewleczenie osnowy przez nicielnice różni się od przewleczenia normalnego fig. 4 litera (d_2) tym, że kolejność przewlekania niżej wymienionych grup czwartej, piątej, szóstej i siódmej nitki — jedenastej, dwunastej, trzynastej i czternastej nitki — osiemnastej, dziewiętnastej, dwudziestej i dwudziestej pierwszej nitki — oraz dwudziestej piątej, dwudziestej szóstej, dwudziestej siódmej i dwudziestej ósmej nitki powtarza się tyle razy ile takich dodatkowych par przelotów wątkowych chce się uzyskać.

Zdzisław Gedliczka

Zastępca: Kolegium Rzeczników Patentowych

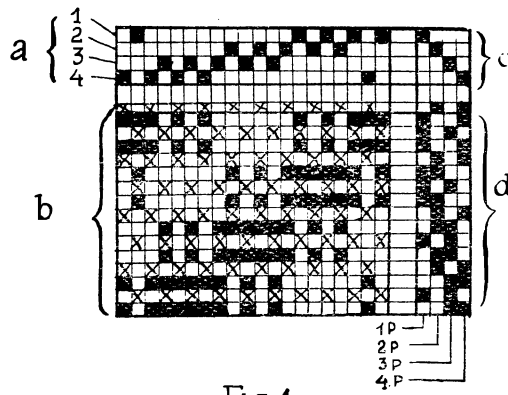

Fig. 1

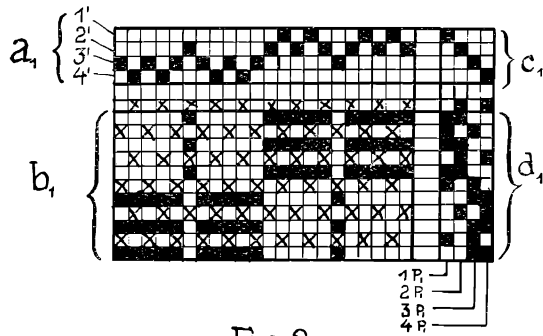

Fig. 2

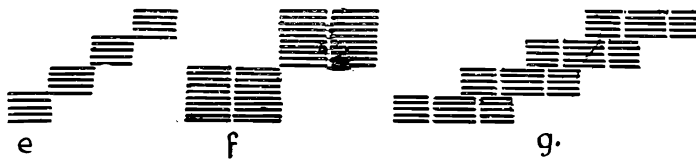

Fig. 3.

